

Читайте, гитайте, і ружому наукайтесь, і свого не цурайтесь. / Т. Шевченко /

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

№ 11-12 (787-788)
Березень
2016 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

Видається
з грудня
1993 року

ГРАН-ПРІ МІЖНАРОДНОЇ ВИСТАВКИ «СУЧАСНІ ЗАКЛАДИ ОСВІТИ – 2016»

17 медалей та Гран-прі – здобутки освітян Дніпропетровщини на VII Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2016», що відбулася 17-19 березня у Київському палаці дітей та юнацтва.

Освіту нашого краю представляли 110 установ, зокрема Департамент освіти і науки облдержадміністрації, Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, управління та відділи освіти, навчальні заклади.

Кожен навчальний заклад області презентував стенди досягнень: інноваційні

методики, проекти, винаходи, модернізація професійної освіти, психологічна підтримка дітей та чимало іншого. Протягом трьох

днів учасники виставки ділились досвідом з колегами на практичних семінарах, конференціях, «круглих столах».

Дипломом та почесною грамотою відзначили високу якість роботи і професіоналізм департаменту освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації.

Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти отримав Гран-прі «Лідер післядипломної освіти України».

«Ми проводили конференцію, яку могли відвідати усі охочі, – розповідає про участь у виставці проректор ДООППО Марина Ватковська, – нам вдалося провести захід на високому рівні, поділитися своїм досвідом з педагогами усієї України».

Сімнадцять шкіл Дніпропетровська, Кривого Рогу, Дніпродзержинська, Марганця нагороджені золотими, срібними та бронзовими медалями.

Далі на стор. 3

Міністерство освіти і науки України
Інститут модернізації змісту освіти
Дніпропетровська обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки облдержадміністрації
Комунальний вищий навчальний заклад
«Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».
Кафедра природничо-математичної освіти
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. Хімічний факультет

Всеукраїнська учнівська олімпіада з хімії у Дніпропетровську

26-31 березня у Дніпропетровську тривав IV етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з хімії, урочисте закриття якої і вручення нагород відбудеться 1 квітня.

В цьому етапі взяли участь учні 8, 9, 10, 11-х класів.

Перші 10 Всеукраїнських учнівських олімпіад відбулися на базі ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет». Потім змагання проводили в різних областях України. Востаннє олімпіада на базі Дніпропетровська відбулася 2002 року.

Кафедра природничо-математичної освіти ДООППО розробила план заходів для покращення інформованості учнів, громадськості щодо важливості хімії та забезпечення широкого доступу до нових знань і діяльності в галузі цієї науки.

Конкурс емблем хімічної олімпіади проводився 1 січня – 1 лютого 2016 року. І місце вибороли учні СЗШ № 71 Дніпропетровська (вчитель хімії Белла Олександрівна Гуревич).

До складу журі олімпіади входять вчені багатьох вишів України, зокрема Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, Дніпропетровської медичної академії МОЗ України, Українського державного хіміко-технологічного університету, Дніпропетровського державного аграрного університету, Національної металургійної академії України: професори, доценти, старші викладачі, доктори хімічних наук, кандидати хімічних та технічних наук.

Оргкомітет

НОВИНИ РЕГІОНУ

1-10 – заходи з відзначення 202-ї річниці від дня народження та 155-річчя від дня смерті Тараса Григоровича Шевченка.

1-11 – вчителі загальноосвітніх навчальних закладів області взяли участь у тренінгах у рамках проекту Міністерства освіти і науки України спільно з Європейським Центром ім. Вергеланда за підтримки Ради Європи «Всеукраїнська програма освіти для демократичного громадянства «Демократична школа».

2-16 – виставка дитячих робіт з образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва «Джерела дитячих талантів – тобі, моя Україно!» (в музеї «Літературне Придніпров'я»).

– обласний (заочний) етап Всеукраїнського конкурсу дослідницько-експериментальних робіт з природознавства «Юний дослідник»;

– обласний етап Всеукраїнського конкурсу колективів екологічної просвіти «Земля – наш спільний дім», що має назву «Щоб ґрунти родючими та щедрими були, будь господарем, людино, на своїй землі!».

14-15 – II Форум вчителів іноземних мов, який провело Міністерство освіти і науки України спільно з компанією «Алеком освіта».

14-18 – весняна сесія Природничої школи учнівської молоді (Київ).

15-18 – фінальний етап Всеукраїнського конкурсу «Юний селекціонер і генетик» (Київ).

19-22 – обласний фестиваль дитячих театральних колективів «Театральна мозаїка».

22 – нарада керівництва департаменту освіти і науки ОДА щодо проведення заходів національно-патріотичного спрямування в обласних позашкільних навчальних закладах;

– зустріч керівництва Департаменту освіти і науки ОДА з фахівцями Німецького товариства міжнародного співробітництва GIZ щодо підсумків впровадження інструментів превентивної освіти «Маршрут безпеки», «Чесна гра», «Програма профілактики ВІЛ на робочих місцях» та планування подальшої співпраці.

22-24 – Всеукраїнський турнір юних натуралістів – 2016 на базі Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (Київ).

22-25 – тренінги фахівців Німецького товариства міжнародного співробітництва GIZ «Програма профілактики ВІЛ на робочих місцях» за участю 130 педагогів.

23 – обласний семінар «Формування дослідницьких компетенцій старшокласників засобами позашкільної профільної освіти»;

– фінальний тур обласних змагань молодших школярів з початкового технічного моделювання;

– Михайла Литовченка, випускника Дніпропетровського відділення Малої академії наук України запросили від імені Державного департаменту США та Американської асоціації сприяння розвитку науки до участі у півфіналі Tech-I конкурсу GIST.

23-25 – Всеукраїнські змагання учнівської молоді з радіоелектронного конструювання. Представники області посіли II загальнокомандне місце.

24 – засідання міжвідомчої робочої групи з впровадження Проєкту «НІЗ: профілактика та зміцнення здоров'я України».

24-26 – тренінг «Освіта в надзвичайних ситуаціях та інклюзивна освіта» в рамках освітньої програми «Save the Children».

24-28 – відкриті змагання Чемпіонату України з автомобільного спорту: радіокеровані моделі, класи шосейних та позашляхових перегонів у приміщенні (Київ).

25-28 – III етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт Малої академії наук України (відділення технічних та комп'ютерних наук).

26 – виставка робіт за підсумками обласного етапу Всеукраїнського конкурсу декоративно-ужиткового і образотворчого мистецтва «Знай і люби свій край».

27 березня – 1 квітня – IV етап Всеукраїнської олімпіади з хімії у 2015-2016 н.р. (на базі ДОШПО та ДХТУ).

29 – семінар за участю заступника Міністра освіти і науки України П.К. Хобзєя з керівниками об'єднаних територіальних громад і відділів освіти ОТГ у форматі «рівний рівному» на тему: «Ефективне управління освітою в об'єднаних територіальних громадах. Від створення органу управління до реалізації плану оптимізації мережі шкіл» в рамках Шведсько-українського проєкту «Підтримка децентралізації в Україні» спільно з МОН України та за експертної підтримки ДОН Хмельницької ОДА;

– обласний етап Всеукраїнського конкурсу дитячого малюнку та живопису на протипожежну і техногенну тематику (спільно з головним управлінням Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Дніпропетровській області).

31 – засідання колегії Департаменту освіти і науки облдержадміністрації;

– вебінар «Запобігання сексуальному насильству: навчати дитину захищатись».

Різне

Здійснено комплексне вивчення стану управлінської діяльності відділу освіти Покровської райдержадміністрації та навчальних закладів Покровського району.

Олексій ПОЛТОРАЦЬКИЙ, директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації

Освітянам – гідну зарплату

Незважаючи на складну економічну ситуацію, скорочення доходів державного бюджету, Уряд намагається забезпечити зростання соціальних стандартів громадян, підвищення зарплат бюджетникам, зокрема і в галузі освіти. Протягом 2015 року двічі, у вересні та грудні, відбулося підвищення посадових окладів Єдиної тарифної сітки.

Цьогоріч для працівників бюджетної сфери, зокрема і для освітян, зважаючи на наявні фінансові ресурси, Держбюджетом передбачено неодноразове підвищення розміру мінімальної заробітної плати.

Удосконалення оплати праці педагогічних працівників передбачається новим Законом України «Про освіту», що поданий Урядом на розгляд Верховної Ради України.

Так, зарплата педагогічних працівників підвищуватиметься з урахуванням надбавки за кваліфікаційні категорії (для вчителя та вихователя другої категорії – на 15 % від посадового окладу; першої категорії – на 30 %; вищої категорії – на 50 %).

Науково-педагогічним, науковим та педагогічним працівникам закладів вищої освіти встановлюватимуться надбавки за наукові ступені та вчені звання відповідно до законодавства. ВНЗ також зможуть збільшувати розмір доплат за рахунок власних надходжень.

Законопроект передбачає можливість встановлювати педагогічним і науково-педагогічним працівникам доплати, надбавки, премії за використання в освітньому процесі іноземних мов, сучасних технологій, втілення інноваційних проєктів тощо.

За інформацією «Урядового порталу»

Мрії про школу майбутнього

Відбувся обласний конкурс учнівських проєктів – скрайбінг-роликів «Школа майбутнього», який провели Департамент освіти і науки ОДА спільно з Дніпропетровським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти.

На конкурс надійшло 68 цікавих історій про різні аспекти шкільного життя у майбутньому.

Сучасна будівля, система безпеки, кімната відпочинку та спільні подорожі – такою уявляють школу майбутнього учні 5-11-х класів. Свої ідеї мрійники продемонстрували за допомогою скрайбінг-роликів. Особливість таких презентацій – в яскравих ілюстраціях. Їх виконують вручну (ручний скрайбінг) або за допомогою спеціальних комп'ютерних програм (онлайн-скрайбінг) і монтують на комп'ютері. Саме у цих двох номінаціях журі конкурсу визначило переможців.

«Нас захоплюють та надихають ваші мрії про те, як має розвиватись школа, країна та ви самі, – звернувся до переможців та призерів конкурсу заступник директора департаменту освіти і науки **Антон Демура**. – Я вірю, що разом із такими талановитими дітьми ми зробимо ці мрії реальністю».

Заступник директора ДОН ОДА, начальник управління дошкільної, позашкільної та загальної середньої освіти, голова журі конкурсу «Школа майбутнього» **Валентина Середня** щиро подякувала всім учителям-консультантам, які допомогли учням опанувати сучасні та непрості технології скрайбінг-презентацій.

Під час заходу переможці розповіли про те, як працювали з програмами скрайбінгу та як народжувалися і втілювалися в життя їхні цікаві задуми щодо бачення школи майбутнього.

Переможницею в номінації «Онлайн-скрайбінг» стала **Тетяна Сюмар** – дев'ятикласниця із СЗШ № 9 Нікополя (вчитель-консультант А.А. Винаходов). Дівчина уявила школу, в якій немає місця хвилюванням і стресам, а учні й вчителі гармонійно співпрацюють.

Неля Шепілова, учениця 6 класу Дніпропетровської міської спеціалізованої школи № 144 з поглибленим вивченням іврит, історії єврейського народу, єврейських традицій (вчитель-консультант Н.О. Гошкатор) показала школу, в якій діти отримують солодощі за навчання. Цей кумедний ролик журі

визначило як найкращий ручний скрайбінг.

У конкурсі взяли участь 85 талановитих школярів. Журі нагородило дипломами та цінними призами авторів 8 найкращих робіт. Ще 28 учнів отримали дипломи за творчий потенціал. Всім учасникам конкурсу подарували фірмовий диск із кращими роботами.

За словами **Катерини Рижій**, наукового співробітника НДВ інформаційних технологій та дистанційного навчання, кращі скрайбінг-ролики будуть використані у науково-педагогічній діяльності співробітників ДОШПО.

За інформацією департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації

Міністерство освіти і науки України,

Національна академія педагогічних наук України, компанія «Виставковий Світ»

17-19 березня у Київському Палаці дітей та юнацтва провели Сьому Міжнародну виставку

«СУЧАСНІ ЗАКЛАДИ ОСВІТИ – 2016»

На виставці презентувалися досягнення національної освіти в реформуванні галузі, досвід інтеграції до європейського освітнього простору.

Під час церемонії урочистого відкриття виставки **Олександр Співаковський**, перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, привітав присутніх та зазначив: «Доти, поки є освіта, є й Україна. Ви – другий фронт країни. Наша освіта – найкраща, бо ми не тільки створюємо, але й примножуємо людський капітал. І ми зробимо все можливе, щоб освітяни відчули, що Україна дбає про них».

Василь Кремень, президент Національної академії педагогічних наук України, наголосив: «Сьогодні – свято, але свято, де ми маємо попрацювати. За ці три дні, доки триватиме виставка, ми маємо якомога більше сприяти підвищенню пріоритету і важливості науки у нашій державі. Ми маємо рухатись вперед і вчитися готувати нову людину, людину інноваційно-розвинену, людину, яка зможе забезпечувати конкурентність нашої держави».

Наталія Вяткіна, директор Інституту модернізації змісту освіти, виголосила лист від міністра освіти і науки Сергія Квіта і щиро запросила усіх присутніх до участі у заходах, які проводитимуться за участі фахівців Інституту.

Учасників виставки щиро вітали представники компанії «Виставковий Світ»: директор **Світлана Рудько** та виконавчий директор освітанських заходів **Віталій Сокол**.

Святковий настрій створювали художні колективи Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди.

Після урочистого відкриття відбулося народження учасників виставки.

За найвищі показники рейтингового виставкового конкурсу **Гран-прі «Лідер післядипломної освіти України»** удостоєний **Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти**.

Виставку супроводжувала змістовна тематична програма: педагогічні читання,

науково-практичні конференції, семінари та «круглі столи».

Науковці, педагоги, фахівці та відвідувачі спілкувалися з представниками навчальних закладів, обмінювалися практичним досвідом, знайомилися з сучасними педагогічними та ІКТ-технологіями і засобами навчання.

Працювали майстер-класи на стендах КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти» та ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

Охочі могли навчитись канзаши, вишивати бісером, плести браслети шамбала, робити м'які іграшки тощо.

Організатори виставки оголосили та провели конкурс у 7 тематичних номінаціях. Дніпропетровщина має відзнаки у 6 з них.

Номінація «Психосоціальна підтримка дітей і молоді, що перебувають у складних життєвих обставинах».

Золоті медалі – СЗШ № 5 імені Г. Романової, НВК «ЗНЗ І-ІІ ступенів – академічний лицей № 15», НВК «ЗНЗ – ДНЗ № 7», Дніпродзержинськ;

СЗШ № 15 імені Миколи Решетняка, СЗШ № 31, Кривий Ріг;

Софіївський районний методичний кабінет.

Номінація «Використання комплексу сучасних засобів ІКТ, програм і рішень для підвищення якості освіти».

Золоті медалі – Криворізький науково-технічний металургійний лицей № 81;

ДНЗ № 80 загального розвитку, Кривий Ріг.

Номінація «Пошуково-дослідницькі підходи у вивченні навчальних предметів, дисциплін в умовах становлення інформаційного суспільства».

Золоті медалі – Павлівська СЗШ, Васильківський район;

Комбінований ДНЗ № 83 (з групами для дітей з порушеннями зору, мовлення та затримкою психічного розвитку), Кривий Ріг.

Срібна медаль – СЗШ № 37, Дніпродзержинськ.

Бронзова медаль – Сурсько-Михайлівська СЗШ, Солонянський район.

Номінація «Інновації закладів освіти у роботі з молоддю в позанавчальний час».

Золоті медалі – Калинівська СЗШ, Широківський район;

СЗШ № 5, Марганець.

Бронзова медаль – СЗШ № 29, Дніпродзержинськ.

Номінація «Інноваційні форми розвитку професійної компетентності педагогічних працівників у закладах освіти».

Бронзова медаль – Криворізька загальноосвітня санаторна школа-інтернат № 8 І-ІІ ступенів.

У номінації **«Модернізація професійної освіти України»** – представники нашої області отримали 7 золотих, 5 срібних і 2 бронзові медалі.

Актуальні проблеми для обговорення в заходах виставки та змістовні експозиції презентували регіональні заклади післядипломної освіти. Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти провів конференцію на тему «Освітні стратегії соціалізації особистості громадянського суспільства».

Міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти» є широкомасштабним професійним заходом у галузі освіти, що цього року представлено 750 учасниками із 25 регіонів України, Польщі, Канади, Латвії, Словаччини, Словенії, Франції, США, Австрії, Німеччини, Швейцарії, Чехії, Литви, Кіпру, Білорусії, Молдови та Естонії. Протягом трьох днів роботи виставки її відвідало понад 10 тисяч осіб. Міжнародна освітня виставка об'єднала учасників освітнього процесу в пошуку ефективних шляхів підвищення якості національної освіти, розвитку міжнародних освітніх і науково-технічних проектів та надала можливість обмінятися досвідом і думками між колегами, контактами та заклади фундамент для подальшої співпраці.

Марина ВАТКОВСЬКА, проректор ДОППО з науково-педагогічної роботи, кандидат філософських наук

ФЕСТИВАЛЬ ПРЕЗЕНТАЦІЙ

Уперше в рамках Сьомої Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2016» відбувся **Фестиваль презентацій творчих досягнень експериментальних навчальних закладів України**, присвячений висвітленню теоретичних і практичних результатів досліджень модернізації освіти, розвитку інноваційних моделей навчальних закладів України.

Під час Всеукраїнської науково-практичної конференції **«Інноваційний навчальний заклад: досвід, стратегії розвитку»** презентовано результати дослідно-експериментальної роботи, авторські методики, технології, інноваційні методи та форми роботи, моделі навчальних закладів. З доповідями виступили: Н.М. Яновська, кандидат медичних наук, президент Міжнародного інноваційного центру гармонійного розвитку

людини; О.Є. Стрижак, доктор технічних наук, заступник директора Національного центру «Мала академія наук України»; керівники експериментальних навчальних закладів всеукраїнського рівня, зокрема О.С. Горожанкіна, заступник директора НВО № 136 Дніпропетровська; О.Ф. Єнакова, директор СЗШ № 89 Дніпропетровська; В.Р. Аракчєєва, директор НВК «Дивосвіт», Жовті Води; Л.В. Башук, директор Криворізького природничо-математичного лицейу; Л.О. Католіченко, директор СЗШ № 86 Кривого Рогу; А.Б. Шепель, директор СЗШ № 101 Дніпропетровська; Т.Г. Панченко, директор Центру дитячої та юнацької творчості Дніпропетровська.

У заключному слові Іван Дмитрович Бех, дійсний член Національної академії педагогічних наук України, директор

Інституту проблем виховання НАПН України зазначив, що всі навчальні заклади перебувають у постійному пошуку нових шляхів підвищення фахової майстерності педагогічних працівників та виховання здорової, творчої особистості учня.

Родзинкою презентацій творчих досягнень, безумовно, було проведення майстер-класу **«Експериментальний навчальний заклад – майданчик професійного зростання педагога»**. Результати своїх досягнень представили і наші освітяни: С.Г. Мала, директор СЗШ № 60 Кривого Рогу, Н.М. Ломакіна, дирек-

тор НВК № 28 Дніпропетровська; О.А. Гут, директор Центру позашкільної роботи та дитячої творчості «Альтаір» Дніпропетровська; І.М. Занціра, заступник директора з навчальної роботи та Т.М. Налбандян, заступник директора з виховної роботи НВК «Дивосвіт», Жовті Води.

Насамкінець **Наталія Борисівна Вяткіна**, директор Інституту модернізації змісту освіти, та **Андрій Миколайович Гуржій**, віце-президент Національної академії педагогічних наук України, вручили учасникам Фестивалю дипломи «Лідер сучасної освіти» та Почесні дипломи.

БЕРЕЗЕНЬ

1, 2, 3, 10, 11, 17, 18, 22, 23, 24, 25 – курси-тренінги для директорів, заступників директорів навчальних закладів, методистів, які отримали сертифікати за програмою «Випереджаюча освіта для сталого розвитку». Теми: «Формування медіа-інформаційної компетентності сучасного вчителя», «Розробка і використання педагогічного моніторингу у навчально-виховному процесі», «Використання сучасних автоматизованих систем для оцінки якості освітнього процесу», «Основні принципи презентації кращого педагогічного досвіду з використанням різноманітних медіа», «Організація роботи з обдарованими дітьми в ЗНЗ», «Освітня реформа і місцеве самоврядування: досвід порозуміння», «Соціалізація особистості школяра», «Особистісно зорієнтований підхід до організації методичної роботи з питань моніторингу», «Гендерне бюджетування в системі ЗНЗ», «Умови професійного зростання педагога».

10 – обласний семінар з біології для керівників районних / міських методичних об'єднань на базі обласного медичного лицею-інтернату «Дніпро».

10 – науково-практичний семінар для керівників експериментальних навчальних закладів шкіл життєтворчості та шкіл-родин на тему: «Організаційно-педагогічні засади дослідно-експериментальної діяльності» на базі ДОППО (за участю представників НВК № 102 Дніпропетровська, СЗШ № 35, СЗШ № 62, СЗШ № 69, СЗШ № 128, СЗШ № 134, СЗШ № 19 Дніпродзержинська, СЗШ № 18 Новомосковська, СЗШ № 5 Павлограда, Лозуватської СЗШ Криворізького району, Веселівської СЗШ Межівського району, Новотроїцького НВК і Панасівської СЗШ Новомосковського району, Булахівської СЗШ Павлоградського району, Чаплинської СЗШ Петриківського району, Вишневецької СЗШ Синельниківського району, Ордо-Василівської СЗШ Софіївського району, Сурсько-Михайлівської СЗШ Солонянського району, Калинівської СЗШ і Новокурської СЗШ Широкоівського району).

11 – нарада для керівників методичних служб області **«Координація діяльності ДОППО і методичних служб області в умовах реформування освіти»**.

22 – обласний навчально-методичний семінар на базі СЗШ № 46 Дніпропетровська **«Роль шкільного народознавчого музею у вихованні національної свідомості школярів»** для методистів, відповідальних за національно-патріотичне виховання і викладання українознавства та народознавства, керівників навчально-виховних закладів області.

16 – обласний семінар-практикум на базі Криворізької СЗШ № 41 **«Формування системи духовно-моральних цінностей особистості через моделювання освітнього простору загальноосвітнього навчального закладу»**.

– постійний семінар-тренінг для директорів кращих сільських шкіл (Клуб директорів) **«Формування професійно-компетентного керівника сільського навчального закладу в умовах реформування освіти»**.

24 – обласний семінар для методистів проблеми: «Професійні, творчі здобутки педагогічних та учнівських колективів в умовах упровадження нового змісту початкової освіти» – творчий звіт закладів освіти Першотравенська.

Друге питання семінару – «Організація та процедура проведення ДПА в 4-х класах у 2015-2016 навчальному році».

24 – вебінар для керівників ВСШ **«Основні напрями реалізації програми стратегічного розвитку вечірньої школи»**.

28 – друге заняття за тренінговою програмою для методистів управлінь / відділів освіти «Психологічна взаємодія за умов порушення статусно-рольових відносин». Тема тренінгу: **«Психологічні бар'єри соціальної взаємодії»**.

30-31 – захист курсових проектів заступників директорів сільських та міських закладів освіти.

Григорій ДРАГУНОВ, методист навчально-методичного відділу організації неперервного навчання керівних кадрів

Хроніка подій

Професійно-технічна освіта

Березень

22 лютого – 13 березня – дистанційні курси навчання для педагогів ПТНЗ області з використанням он-лайн платформи Moodle.

3 – Шевченківський тиждень в ПТНЗ області.

10 – засідання творчої групи психологічної лабораторії;

– семінар «Формування історичної свідомості молодого покоління українців на уроках та в позаурочний час» (Кривий Ріг).

10-20 – Декада робітничих професій галузей легкої промисловості, харчування, торгівлі, побуту.

11 – семінар для викладачів філологічних дисциплін «Переосмислення процесу навчання і виховання національно свідомої мовної особистості на уроках словесності» (Кривий Ріг);

– заняття Школи професійної майстерності «Роль майстра виробничого навчання у формуванні професійних навичок учнів при впровадженні робочих зошитів та відеоматеріалів з професій» (Кривий Ріг);

– відеоурок з економіки.

15 – семінар «Реалізація принципу продуктивності навчання. Створення умов для різнобічної мовленнєвої діяльності» (тренінг як засіб підготовки педагогів до формування професійного мислення учнів ПТНЗ);

– консультування керівників фізичного виховання та керівників військової підготовки ПТНЗ області щодо проведення I етапу гри «Сокіл» («Джура»);

– семінар-практикум педпрацівників, які включені до кадрового резерву на керівні посади.

16 – засідання ради роботодавців, підприємців та громадських об'єднань «Кривий Ріг – рідне місто мого» «Підготовка професійно мобільного кваліфікованого робітника в умовах сучасного виробництва»;

– майстер-клас з профорієнтації (очно-дистанційна форма);

– засідання ради лідерів учнівського самоврядування Кривого Рогу.

16-19 – участь у заходах Сьомої Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2016» та у III виставці закордонних вищих навчальних закладів.

17 – відеосемінар для керівників ПТНЗ області з питань бізнес-планування діяльності навчально-практичних центрів та їх створення;

– день методичного інформування викладачів економічних дисциплін ПТНЗ.

22 – засідання міської методичної секції викладачів Захисту Вітчизни (Кривий Ріг);

– семінар для керівників ПТНЗ I-го рівня атестації з питань: атестації та ліцензування.

23 – консультування ПТНЗ з питань соціально-психологічного супроводу випускників – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

– семінар педпрацівників з професії «Оператор комп'ютерного набору, секретар керівника»;

– консультування органів управління освітою Солонянського району;

– участь учнів ПТНЗ в обласному конкурсі серед учнівської молоді «Мікроша».

24 – семінар викладачів з професій обліку: «Забезпечення навчального процесу навчально-плануючою документацією за оновленими Державними стандартами ПТО з професій обліку»;

– обласна олімпіада серед учнів ПТНЗ з предмета «Бухгалтерський облік»;

– заняття «Педагогічної майстерні» вихователя гуртожитку (дистанційне).

25 – заняття Лабораторії класного керівника (дистанційне);

– майстер-клас «Проектна діяльність на уроках філологічних дисциплін» у форматі Інтернет-ефіру.

Віктор ВАСИЛИНЕНКО, директор Навчально-методичного центру ПТО у Дніпропетровській області

Профтехосвіта Дніпропетровщини на виставці «СУЧАСНІ ЗАКЛАДИ ОСВІТИ – 2016»

17 закладів ПТО на чолі з Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти області демонстрували свої проекти на VII Міжнародній виставці, що відбулася 17-19 березня у Києві.

Педагоги закладів ПТО та працівники НМЦ ПТО області були учасниками семінарів та «круглих столів», які проводили Інститут модернізації змісту освіти МОН України, Департамент професійно-технічної освіти МОНУ.

За підсумками участі у форумі заклади ПТО області отримали нагороди:

«Лідер Профтехосвіти України» – Дніпропетровський центр ПТО;

Золоті медалі – НМЦ ПТО у Дніпропетровській області; Марганецький професійний ліцей, Дніпропетровський центр професійної

освіти, Дніпропетровський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів туристичного сервісу, Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій, Дніпродзержинський професійний ліцей, Дніпропетровський регіональний центр ПТО;

Срібні медалі –

Перещепинський професійний ліцей, Криворізький навчально-виробничий центр, Західно-Дніпровський центр ПТО, Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей, Міжрегіональний центр звільнених в запас військовослужбовців;

Бронзові медалі – Солонянський професійний ліцей, Інгулецький професійний ліцей.

Віктор ВАСИЛИНЕНКО, директор НМЦ ПТО у Дніпропетровській області

Як функціонуватимуть ПТНЗ?

18 березня відбулася робоча нарада щодо діяльності ПТНЗ за участю заступника голови обласної державної адміністрації Олега Миколайовича Кужмана, представників департаменту освіти і науки ОДА, навчально-методичного центру ПТО у Дніпропетровській області, директорів ПТНЗ усіх рівнів атестації, ВНЗ I-II рівнів акредитації, що мають відділення підготовки робітничих кадрів, та представників Всеукраїнської асоціації працівників професійно-технічної освіти щодо діяльності ПТНЗ області.

Обговорювалися такі актуальні питання:

утримання державних ПТНЗ області, що надають первинну професійну освіту майже 25 тисячам учнівської молоді, з яких 1,5 тисячі учнів – діти-сироти;

фінансування навчальних закладів завдяки розвитку спеціального фонду бюджету, зменшенню собівартості підготовки учнів;

визначення механізму формування державного замовлення на підготовку кваліфікованих кадрів в умовах децентралізації та змін регіонального ринку праці;

оптимізація мережі навчальних закладів, передача майна ПТНЗ із державної власності до обласної комунальної власності;

підвищення якості підготовки завдяки оновленню навчальної бази, підвищенню рівня кадрового забезпечення навчально-виробничого процесу;

входження ПТНЗ до освітніх округів та формування позитивного іміджу професійно-технічної освіти.

Профтехосвітня Дніпропетровщини запропонували відновити фінансування всіх ПТНЗ з обласного бюджету за рахунок коштів субвенції державного бюджету обласному в повному обсязі згідно з розрахунковою потребою.

Заступник голови облдержадміністрації Олег Кужман запевнив: звернення щодо вирішення термінових проблемних питань діяльності ПТНЗ, пов'язаних із децентралізацією, будуть розглянуті. Керівникам ПТНЗ запропонували підготувати та надати до ДОН ДОДА пропозиції щодо внесення змін до законодавчих актів для спрощення вирішення питань діяльності навчальних закладів і розвитку професійної освіти загалом.

Микола КОРНІЄНКО, заступник директора НМЦ ПТО

«Нелегкий прорив легкої промисловості»

Цей конкурс Національне галузеве партнерство в легкій промисловості України Fashion Globus Ukraine за підтримки МОНУ провело 26-27 лютого у Києві.

Серед ПТНЗ України, що здійснюють підготовку кваліфікованих робітників швейного напрямку, Дніпропетровщину представили учні **Криворізького навчально-виробничого центру**. Вони посіли I місце в номінації «Сучасні колекції жіночого одягу. Діловий стиль» з колекцією «Леді бос». Колекція «Симфонія літа» отримала диплом лауреата конкурсу у номінації «Сучасні колекції жіночого одягу. Повсякденний одяг».

Олена ГРИШАЄВА, методист НМЦ ПТО

Міжнародна співпраця в дії

На базі Дніпродзержинського центру підготовки та перепідготовки робітничих кадрів будівництва та автотранспорту 10 років діє навчально-практичний центр фірми «Кнауф», де, завдяки використанню сучасних будівельних технологій цієї компанії, підвищується професійна компетентність учнів, педпрацівників ПТНЗ, незайнятого населення.

Протягом 2-х днів педагоги центру проводили відкриті уроки з теоретичного та виробничого навчання за технологіями фірми у рамках запланованого етапу атестації представниками «Кнауф» цього структурного підрозділу.

Відбулася зустріч представників компанії «Кнауф» з керівництвом департаменту освіти і науки ОДА, де обговорено шляхи подальшої співпраці з ПТНЗ будівельної галузі.

Валерій БОГДАНОВИЧ, директор ДЦШПРКБА

Педагоги Дніпропетровського центру професійно-технічної освіти туристичного сервісу навчалися новим методичним і професійним підходам у галузі навчання молоді з професій ресторанного сервісу.

Досвідом ділився експерт з харчового та ресторанного бізнесу Міжнародної служби старших експертів SES Едуард Шмід. На заняттях педагоги вивчали методологічні та дидактичні принципи навчання, навчалися визначати реальні навчальні цілі, знайомилися з основними методами приготування страв за міжнародними стандартами.

Набутий цінний досвід допоможе педагогам закладу скорегувати свою діяльність з урахуванням європейських норм і стандартів.

Світлана ГОЛОВЧЕНКО, методист НМЦ ПТО у Дніпропетровській області

Казав ячмінь: «Кинь мене в грязь – то будеш князь»

Весна для сільських ПТНЗ – гаряча пора посівної компанії. 18 березня працівники та учні Апостолівського центру підготовки та перепідготовки робітничих кадрів першими в області серед навчальних закладів сільськогосподарського профілю закінчили посів ячменю. Цією культурою засіяли 110 га навчального господарства.

Активну участь у виконанні робіт взяли учні групи № 49 з професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва категорії А1, А2, В1, водій автотранспортних засобів категорії С». Майбутні фермери отримали практичні навички з визначення та дотримання норми висіву насіння, глибини його посіву та інших агротехнологічних операцій.

Микола НАБОКОВ, методист НМЦ ПТО

МАТЕМАТИЧНА ОЛІМПІАДА – 2016. За лаштунками

тематичного аналізу і теорії функцій **Наталії Вікторівни Парфінович.**

Ядро команди нового голови журі склали математики-викладачі, які працювали в попередніх журі, але відбулися й певні зміни. Збільшився відсоток студентської молоді (це призери та переможці міжнародних студентських олімпіад), з'явилися працівники приватних ІТ-компаній, які активно займаються використанням математики.

Оргкомітет та керівництво журі ухвалили непросте рішення: кардинально зменшити кількість учителів – членів журі. Запрошувалися лише ті вчителі, учні яких ставали переможцями ІV, фінального етапу олімпіади, а також найвідоміші вчителі області (переможці конкурсів «Вчитель року», автори оригінальних методик навчання).

Ухвалюючи таке рішення, зважали на те, що будь-який нормальний кваліфікований вчитель під час

обласної олімпіади. На жаль, не всі в районах змогли повірити в те, що можна самостійно визначити кількість, і ніхто потім не буде докоряти, що не всі учні привезли призові місця.

За попередніми заявками мало бути 320 учасників. Це дуже велика кількість, тому виникла проблема пошуку приміщення, в якому може відбутися олімпіада. Вимоги – комфортність, достатня кількість кабінетів, велика актовна зала, наявність комп'ютерної бази та стабільна мережа Інтернет.

Після довгих пошуків обрали Навчально-виховне об'єднання № 28 Дніпропетровська. Тут все було майже ідеальним, але, як з'ясувалося далі, наш вибір був правильним не лише через приміщення, а й тому, що саме в цьому навчальному закладі ми знайшли найкращих друзів і помічників у педагогічному колективі школи, котрий очолює директор **Ніна Михайлівна Ломако.** І відверто треба сказати, не відбулася б олімпіада, якби не феєрична організаційна робота заступника директора НВО № 28 **Вікторії Анатоліївни Сосницької.**

Далекі вісімдесяті роки минулого століття... У Дніпропетровську відбувається обласна олімпіада з математики. Лекційна університетська аудиторія амфітеатром підіймається вгору. Великі вікна. Заповнені усі місця. Відчиняються двері – і вони входять. Два чоловіки. Одному

років шістдесят, іншому під сорок, він спортивний, бадьорий. Трохи пізніше називають їхні імена – ректор Дніпропетровського державного університету **Володимир Іванович Моссаковський** та завідувач кафедри теорії функцій **Віталій Павлович Моторний.** Для багатьох школярів того часу із зустрічі з цими легендарними людьми почався шлях в математичну науку. І з олімпіади, журі якої очолював Віталій Павлович.

Чим була та олімпіада для юнаків і дівчат? Чудовою нагодою (без спеціальної підготовки, «наздобування») перевірити свої здібності та отримати задоволення не від перемоги, а від того, що вдалося щось красиве знайти для себе. Не було змагань між школами, амбіційними директорами, учителями, які стали тренерами олімпійців. Яку головну думку могла винести молода людина після олімпіади: «Я можу і мушу займатися математикою та її використанням».

Багато води збігло з того часу. 2015 року математична громадськість України відзначала 75-річчя видатного українського математика, члена-кореспондента Національної академії наук **Віталія Павловича Моторного.**

Віталій Павлович виховав цілу плеяду математиків. У минулому році став почесним головою журі Дніпропетровських обласних олімпіад і «передав справи» новому голові журі – завідувачу кафедри ма-

олімпіади перш за все буде вболівати за своїх дітей, а не перейматися якістю перевірки. Зовсім був відхилений так званий квотний принцип, де члени журі формуються за списками від районів.

На жаль, в останні роки складалася традиція, коли олімпіади замість того, щоб виявляти обдаровану молодь, стають змаганнями між регіонами з формування рейтингу. Рейтингова система, на нашу думку, заважає участі багатьох талановитих учнів в олімпіаді.

Ми запропонували така схему: журі та оргкомітет кожного міста і району самостійно визначають кількість учасників ІІІ туру, без обмежень. Це дає змогу безпроблемно взяти участь в обласній олімпіаді майже всім охочим призерам ІІ етапу з великих міст області та закладів обласного підпорядкування. Аналіз засвідчив, що такий крок не впливає на права і можливості учнів сільських шкіл.

Протягом весни та кінця літа тривала робота зі збору інформації щодо майбутніх учасників

Головний зміст математичної олімпіади – задачі. В останні роки задачі математичних змагань використовують, зазвичай, єдині, по всій Україні, їх складає у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка група молодих математиків під керівництвом професора Б.В. Рубльова. Не можна переоцінити той внесок, що зробив та робить Богдан Владиславович та його команда. Їхня роль у популяризації математики, організації математичних змагань відома і загальноновизнана. Але наша область (як і інші) мають свої особливості. Тому вирішили (з дозволу Києва), що завдання для олімпіади будуть складати тут – фахівці механіко-математичного факультету Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Вже із жовтня 2015 року почала працювати предметно-методична комісія на чолі з головою журі Н.В. Парфінович. Збиралися щотижня, пропонували та обговорювали задачі. Ідеї деяких задач виникали під час обговорення. Пра-

цювати в цьому колективі – справжнє задоволення, тому й математики, незважаючи на дефіцит часу, завжди активно брали участь в засіданнях щосереди.

Наші колишні «олімпійці», переможці міжнародних математичних студентських олімпіад, а нині молоді доценти – **Дмитро Скороходов, Олег Коваленко** та випускник магістратури (автор багатьох відомих публікацій) **Олександр Козиненко** пропонували ідеї нових задач. Поза засіданнями методичної комісії активно працювали, пропонуючи нові задачі, доцент ДНУ **Євген Турчин** та фахівець з аналізу даних **Антон Ящук** (обидва – колишні переможці Всеукраїнського олімпіади). Кожну запропоновану задачу спочатку розв'язували члени комісії, потім розглядали пропозиції щодо її удосконалення, створення сюжету тощо. Деякі задачі виникли як спрощення глибинних сучасних математичних результатів після довгих дискусій та експериментів. Таким чином, до нового року тексти задач були вже готові та ще раз проходили експертизу.

16 січня о 9-й ранку відбулося урочисте відкриття обласної олімпіади юних математиків 2016 року. Усі офіційні звіти про олімпіади чомусь завжди містять світліни з президією, посадовими особами, шановними гостями. Чомусь вважається, що це найцікавіше і головне... Працюючи багато років учителем і керівником команди на олімпіадах різного рівня, скажу, що ніщо так не дратує дітей перед змаганнями, як процедури урочистого від-

криття! Тому вирішили: відкриття буде дуже нетривалим, просили всіх говорити не більше хвилини. Все пішло за планом, змагання розпочалися своєчасно, але голова журі **Наталія Вікторівна** рішуче сказала: «Досить. Наступного року – жодних президій!».

Після відкриття дітей розвели по аудиторіях, а керівники команд і гості залишилися в залі на концерт, що підготували творчі колективи НВО № 28. Яскравий концерт, музика, оплески, талановиті юні артисти... А за десять метрів від актового залу в затишних аудиторіях інші талановиті діти вивчають умови задач.

З початку виконання завдань долучаються члени предметно-методичної комісії. Вони оперативно відповідають на запитання учасників олімпіади. Як «диспетчери» працюють студенти механіко-математичного факультету.

За годину до змагань починає працювати експертна група журі. До неї входять студенти-олімпіадники, найактивніші з них – **Павло Мінаєв, Максим Головки** (факультет фізики, електроніки та комп'ютерних систем), **Павло Ткаченко** (випускник магістратури механіко-математичного факультету) та інші. Їхнє завдання – ретельно прочитати та дуже швидко розв'язати олімпіадні задачі, знайти недоліки та швидко повідомити про це, виправити умови, якщо знайдуть щось помилкове. На щастя, усі задачі проходять перевірку за півтори години.

Одразу після того, як діти вийдуть з аудиторій, на сайті ДЮОППО будуть розміщені розв'язання задач. **Творча група на чолі з Олегом Володимировичем Поляковим**, експертом-консультантом олімпіади, починає остаточну підготовку до публікації. Він та хлопці шукають найкоректніші формулювання, еталонні тексти. Це непросте діло.

Коли ми склали план проведення олімпіади, то вирішили, що цей захід передбачатиме не лише змагання, а й активне спілкування з учителями. Було заплановано два семінари. У перший день семінар присвятили профорієнтаційній роботі, а у другий – розвитку олімпіадного руху в регіоні та загальним проблемам математичної освіти. Тому за годину після початку змагань, після урочистого концерту та презентації НВО № 28, розпочав роботу перший семінар. З вчителями спілкувалися декан механіко-математичного факультету **Олександр Васильович**

Хамініч, завідувачі математичних кафедр ДНУ, представники ІТ-компаній.

Треба відверто сказати, що розмови з роботодавцями не вийшло. Прикро, але у більшості своїй, учительська громада не готова сьогодні до такої розмови. Шкода, бо розуміння, де реально сьогодні можна застосовувати математику (і заробляти на цьому немалі гроші!) дуже мотивувало б учнів на вивчення нашої науки. Але надмірна академічність, замкненість, відірваність від життя «шкільної математики» є перешкодою на цьому шляху. Все це тема іншої розмови...

Хто був у ролі вчителя, який чекає своїх учнів на виході з олімпіади, той знає, що це за відчуття! Дивися на годинник... Іще дві години, півтори. Потім починають виходити перші учні, не твої. У них можна подивитися на завдання. Перше враження завжди таке: «Мої це ніколи розв'язати не зможуть». Це внутрішня паніка. Зазвичай, здібні діти мобілізуються під час змагань, дорослі це не завжди відчувають... Минає час. І ось бачиш у кінці коридору рідні обличчя «твоїх» дітей. Момент істини. Мабуть, у цю мить тиск

стрибає за 200! Вони підходять, починають щось розповідати, хто в ейфорії, хто засмучений, хто каже, що йому начебто все байдуже... Такі вони, діти! Тут учитель знає, що незалежно, яку вістку принесуть його учні, завжди має підтримати їх, сказати кожному, що він – найкращий. Як важко буває в цю мить...

має стати предметом обговорення і ухвалення плану подальших дій на наступний рік.

Маленький відступ. Велика робота з проведення олімпіади неможлива без грамотного управління.

Дуже добре, що наша олімпіада знайшла собі найкращого друга серед керівництва Департаменту освіти і науки ОДА в особі **Валентини Григорівни Середньої**. Саме вона очолила оргкомітет олімпіади та брала на себе найвідповідальніші рішення. У будь-який час з Валентиною Григорівною можна було вирішити актуальні проблеми, двері її кабінету завжди відкриті.

Усі організаційні питання безпроблемно вирішувалися також в межах ДОІППО. Ба більше, найсмисловіші ідеї завжди підтримує керівництво інституту. Так, фактично завдяки роботі проректора **Марини Григорівни Ватковської** вдалося організувати потужну інформаційно-технологічну підтримку олімпіад з математики усіх рівнів. Дуже важливо, що ректор ДОІППО **Михайло Ілліч Романенко** та проректор **Віктор Миколайович Швидун** (який цілодобово жив проблемами нашої олімпіади, допомагав на кожному кроці), сміливо підтримали нашу ідею безрейтингової участі команд з математичній олімпіаді. Слушність ідеї підтвердилася вже після I туру (незважаючи на усі проблеми). Стало очевидним, що завдяки розширенню кола учасників, у ліцеїв-«фаворитів» з'являються реальні конкуренти.

Напружено працювала тиждень між I і II турами предметно-методична комісія. Деякі задачі отримали нові формулювання, але журі вирішило планку не опускати. Ще раз обговорили усі задачі, вчитали тексти.

І ось 23 січня. Олімпіада триває. Попереду II тур. І неприємний «сюрприз». Через погану погоду та стан доріг на II тур не можуть приїхати деякі команди з віддалених районів. Прикро, бо деякі діти – реальні претенденти на призові місця. Але змагання розпочинаються.

Все нагадує 16 січня, але тепер напружено чекаємо перших дітей, які вийдуть з аудиторії, усі ми, члени журі. Як

«підуть» задачі? О 12-й з'являються перші семикласники. Обличчя задоволені. Потім виходять інші. Стає поступово зрозумілим, що завдання «пішли», Олімпіада відбулася.

Попередні підсумки засвідчили, що найрезультативнішими є два провідних ліцеї – Дніпропетровський обласний ліцей-інтернат фізико-математичного профілю та Ліцей інформаційних технологій при ДНУ, але чимало призових місць в команді Дніпропетровська посіли представники інших ліцеїв та шкіл, потужно виступила команда Кривого Рогу, вагомим досягненням в команді Дніпропетровська є переможці серед учнів сільських шкіл, хоча їх могло бути більше.

І головний сюрприз цього року – абсолютні переможці будуть нагороджені спеціальними призами від спонсорів олімпіади. Дуже важливо, що **кожен із них стане лауреатом іменної премії Почесного голови журі Віталія Павловича Моторного**.

Перших лауреатів вже визначено. Це: учні шкіл Дніпропетровська: **Микита Швець**, 7 клас, СЗШ № 46; **Роберт Широян**, 8 клас, ЛІТ при ДНУ ім. О. Гончара;

чара; Володимир Бойко, 10 клас, ЛІТ при ДНУ ім. О. Гончара, **Євгенія Цимбаліста**, 11 клас, ЛІТ при ДНУ ім. О. Гончара, і **Ганна Деречь**, 9 клас, Технічний ліцей Дніпропетровська.

Попереду ще нагородження усіх переможців, їхніх вчителів, учнів, які успішно виступили на олімпіаді. **Їхні імена ще пролунають!**

І насамкінець. За лаштунками олімпіади щодня працювала людина, допомогу якої ми постійно відчували. Кожен крок в організації змагань проходив через неї. Це **Валентина Пилипівна Келесиді**, член нашого оргкомітету. Без її щоденних порад нам було б дуже важко. Велика подяка Вам, Валентино Пилипівно!

Обласна математична олімпіада 2016 року закінчилася. Олімпіада 2017 року починається... Починається не в кабінетах керівників, не в урочистих залах, а

в шкільних класах, на кожному уроці, факультативному занятті, у гуртку... І просто за столом допитливого хлопчика чи дівчинки, котрі в цей час, мабуть, відкривають дивовижний світ математики.

Вадим КІРМАН, заступник голови оргкомітету та голови журі обласної олімпіади з математики, доцент кафедри природничо-математичної освіти ДОІППО, кандидат педагогічних наук

Фінальні змагання

Тільки знання дають справжню свободу... Це добре розуміють учні, які прагнуть стати високоосвіченими людьми, досягти перемог у житті, максимально виявити свої здібності в майбутньому. А перші кроки на шляху до успіху та визнання починаються з предметних олімпіад, із захистів науково-дослідницьких робіт, із різних інтелектуальних конкурсів.

П'ять днів (21-25 березня) у Запоріжжі тривав IV етап LVI Всеукраїнської учнівської олімпіади з математики.

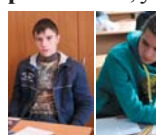
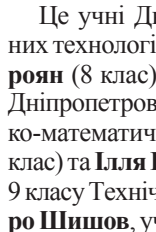
Які враження від олімпіади? Перш за все, велика кількість учасників – 172 учні з усіх областей України, а також – 43 керівники команд, 46 членів журі та 19 членів оргкомітету. По-друге, це саме місто Запоріжжя – давній козацький край, колиска духовності, слави і прагнення волі. По-третє, мінлива погода: то дощ, то сонце, то вітер, то тепло, то знову холодно... Але місто зустрічало учасників олімпіади широко й привітно.

Попри брак коштів, організаторам вдалося провести олімпіаду для учнів усіх паралелей (8-11-х кл.). Щиро вдячні за підтримку компанії «Київстар» – постійному спонсору інтелектуальних заходів. Маємо відзначити злагоджену, високопрофесійну роботу оргкомітету, який на високому рівні організував зустріч усіх учасників олімпіади і членів журі на чолі з **Богданом Владиславовичем Рубльовим**, доктором фізико-математичних наук, професором кафедри обчислювальної математики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, та створив оптимальні умови для успішного перебігу змагань, надавши навчальні та житлові приміщення для олімпійців.

Від Дніпропетровщини в IV етапі олімпіади брали участь 7 учнів: 5 – із Дніпропетровська, 1 – із Дніпропетровська, 1 – із Кривого Рогу. І хоча беззаперечними лідерами в олімпіаді стали команди Харківської та Київської областей, нам теж є чим пишатися: представники області здобули 6 призових місць!

Це учні Дніпропетровського ліцею інформаційних технологій при ДНУ ім. О. Гончара: **Роберт Широян** (8 клас) та **Володимир Бойко** (10 клас); учні Дніпропетровського обласного ліцею-інтернату фізико-математичного профілю: **Марія Антоненко** (10 клас) та **Ілля Бусов** (11 клас); **Ганна Деречь**, учениця 9 класу Технічного ліцею Дніпропетровська; **Дмитро Шишов**, учень 9 класу Криворізької гімназії № 95.

Організатори олімпіади намагалися створити максимально комфортні умови як для роботи, так і для відпочинку, аби учні могли цікаво, пізнавально провести час.

Учні школи-інтернату № 4 Запорізької обласної ради, де проходила олімпіада, підготували показові виступи «Козацькому роду нема переводу», де продемонстрували «козацькі» види спорту, фрагменти лицарського турніру, міні-виставу про моральні вчинки козаків та здоровий спосіб життя. А вчителі та учні школи № 100 запросили учасників олімпіади до арт-кафе, де частували солодощами і духмяним чаєм та співали караоке.

Учням також запам'яталася поїздка до Музею техніки заводу «Мотор Січ»! Величезна колекція двигунів для літаків, гелікоптерів, автомобілів – від перших до найсучасніших – справила неабияке враження на екскурсантів.

П'ять днів у Запоріжжі стали незабутніми для учасників LVI Всеукраїнської учнівської олімпіади з математики не лише здобутими перемогами, але й гостинністю та щирістю мешканців цього чудового міста.

Наталія ДАЛГАРОВА, керівник команди, вчитель математики Криворізької гімназії № 95, заслужений вчитель України

Журі розпочинає свою роботу. Керують перевіркою старші по класам – найавторитетніші та найдосвідченіші фахівці: професор **Володимир Олександрович Кофанов**, завідувач кафедри статистики й теорії ймовірностей **Валерій Миколайович Турчин**, доцент **Валентин Іванович Рубан** та завідувач кафедри математики Жовтводського ліцею природничо-наукового виховання **Володимир Львович Вайман**. Серед членів журі – легендарний **Валерій Лазарович Великий**, ветеран усіх олімпіад **Володимир Іванович Давидов**, молоді науковці, вчителі, але найбільше – студентської молоді!

Журі працює в окремих кімнатах. Результати перевірки одразу вносяться в базу даних через комп'ютери, що є в кожній з аудиторій. Члени журі не знають прізвищ, лише коди, а в окремій кімнаті, до якої ніхто не має права заходити, співробітники кафедри управління інформаційно-освітніми проектами ДОІППО адмініструють базу даних. Завдяки такій організації вдається скоротити час перевірки майже вдвічі. Дуже зручно. І ні в кого не виникає спокуси фальшувати.

Ще кілька слів хотілось би сказати про фахівців ДОІППО, які забезпечували інформаційну підтримку. Під час підготовки до олімпіади **Михайло Сергійович Дзиговський** та **Олексій Геннадійович Рожков** завжди готові були вийти на роботу, незважаючи, вихідний це день чи святковий, намагалися знайти оптимальне рішення усіх ідей керівництва оргкомітету олімпіади. Особливі слова подяки **Тетяні Керімжанівні Тухтаровій**. Вона у будь-який час приймала інформацію від нас і не лише розміщувала на сайті, але й творчо переробляла її. Понад 8600 відвідувань лише нашої сторінки! Дякуємо, Тетяно Керімжанівно!

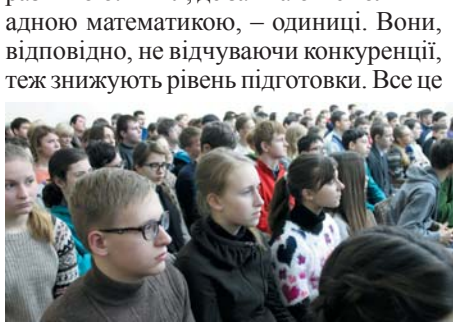
Але результати I туру стали невтішними для предметно-методичної комісії. Найцікавіші задачі залишилися нерозв'язаними. Точніше, повних розв'язків найцікавіших задач журі не побачило. Ми переоцінили можливості учасників (наступного дня стане зрозуміло, що результати за київськими текстами були б гірше). На жаль, тенденція зниження рівня математичної освіти стає все виразнішою. Шкіл, де займаються олімпіадною математикою, – одиниці. Вони, відповідно, не відчуваючи конкуренції, теж знижують рівень підготовки. Все це

добово жив проблемами нашої олімпіади, допомагав на кожному кроці), сміливо підтримали нашу ідею безрейтингової участі команд з математичній олімпіаді. Слушність ідеї підтвердилася вже після I туру (незважаючи на усі проблеми). Стало очевидним, що завдяки розширенню кола учасників, у ліцеїв-«фаворитів» з'являються реальні конкуренти.

Напружено працювала тиждень між I і II турами предметно-методична комісія. Деякі задачі отримали нові формулювання, але журі вирішило планку не опускати. Ще раз обговорили усі задачі, вчитали тексти.

І ось 23 січня. Олімпіада триває. Попереду II тур. І неприємний «сюрприз». Через погану погоду та стан доріг на II тур не можуть приїхати деякі команди з віддалених районів. Прикро, бо деякі діти – реальні претенденти на призові місця. Але змагання розпочинаються.

ПРОБУДЖЕННЯ ВЕСНИ

Програмовий зміст: формувати елементарні уявлення про характерні ознаки весни в природі, про зв'язки між явищами неживої природи та змінами в житті рослин, птахів; навчати помічати явища, що відбуваються в природі навесні та називати їх; закріплювати знання назв дерев, первоцвітів, час їхнього цвітіння; вчити знаходити ціле за частиною; розвивати критичне мислення, увагу; виховувати любов до природи, бажання робити добро.

Мовлення: удосконалювати вміння складати прості й поширені речення, добирати епітети, правильно вживати іменники, прикметники на позначення квітів, складати речення за допомогою символів, активізувати вживання ввічливих слів, розповідати невеликі вірші; закріплювати навички вживання прикметників вищого та найвищого ступенів порівняння; розвивати вміння складати описові розповіді, розвивати інтонаційну виразність мови, закріплювати вміння володіти різним темпом мовлення, акторські здібності.

Матеріал: карта символів, малюнок із зображенням Дівчини-Весни, малюнки із зображеннями первоцвітів, аркуш з намальованими кучугурами та слідами, матеріал до дидактичної гри «З якого дерева листочок?», «Склади тварину», картки із зображенням перелітних птахів, запис співу пташок.

Хід заняття

1. Організаційний момент

Вихователь: Діти, послухайте тишу. Ось подув легенький вітерець. Він запрошує нас на веселу та цікаву прогулянку.

/Під музичний супровід діти заходять у групу/.

II. Актуалізація опорних знань

Вихователь:

*Тане сніжок,
Оживає лужок,
День прибуває,
Коли це буває? (Навесні)
Як ви гадаєте, про що ми говоримо на занятті?*

Діти: Про весну.

Вихователь: У давні часи весну закличками гукали, піснями закликали, танок водили.

Хлопчик:

*«Весна прийшла,
тепло знайшла!» –
Кричать дівчатка й хлопчики.
«Цвірінь-цвірінь,
журбу покинь!» –
Клопочуться горобчики.*

Дівчинка:

*Вийди, вийди, Іванку,
Заспівай нам веснянку!
Зимували, не співали,
Усе весни дожидали!*

Хлопчик:

*Вийди, вийди, сонечко!
На дідове полечко,*

*На бабине літечко,
На наше подвір'ячко.*

Дівчинка: Мені вітер прошепотів, що весна нам прислала повідомлення.

/Діти шукають конверт із повідомленням у Чарівній скриньці, завдяки чому розвивається дрібна моторика пальців: тактильний дотик, відчуття, сенсорні здібності; відтворюється власний досвід/.

III. Основна частина

Вихователь: /читає/ «Весну зачарували». Діти, а хто міг так вчинити?

Діти: Баба Зима.

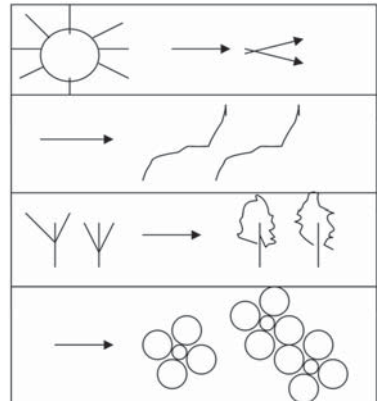
Вихователь: Саме так, і, прокинувшись, Весна не може пригадати, як їй природу оживити. Чи згодні ви допомогти Весні?

Діти: Так, згодні.

Вихователь: Щоб вийти на весняну стежину, потрібно прочитати ці символи.

1. Складання вірша за допомогою символів.

*Скоро сонечко пригріє,
Потечуть струмки,*

*Темний гай зазеленіє,
Зацвітуть квітки.*

2. Вправа «Весняна стежинка».

Вихователь: Повернулась до нас красуня Весна,

Чи, можливо, це не вона?

/Вихователь вивішує великий аркуш паперу із зображенням дівчини у довгій білій сукні/.

Дівчинка: А чому у Весни біла спідничка? Анумо прикрасимо її!

Вихователь: Думаю, що прикраси для Весни ви зможете знайти під сніговими кучугурами.

Вони розтануть тільки тоді, коли ви будете правильно відповідати. Спочатку ми нагадаємо Весні про... А про що... – ви мені скажете, якщо відгадаєте загадку.

Загадка

*Все від нього набирається снаги,
Тільки ранок настає,*

*виглянь у віконце,
Всім воно дає життя, променисте...*

Діти: Сонце.

Вихователь: Покличемо його. /Вивчення українських національних традицій. Діти промовляють закличку/.

Закличка

*Сонечко, сонечко,
виглянь у віконечко,
Там дітки грають,
тебе виглядають.*

3. Встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

/Використання схем «Логічний ланцюжок». Картки: поступове підняття сонця до zenіту. Зміни, що відбуваються в природі. **1 картка:** Чорна земля, рослинність відсутня. **2 картка:** сонце піднімається вище – з'являються перші паростки. **3 картка:** сонце піднялося вище – квітне природа. **4 картка:** сонце в zenіті – з'явилися плоди/.

Вихователь: Скажіть, чи однакову кількість тепла посилає сонце на землю взимку і навесні. Чому?

Діти: Ні, не однакову. Взимку сонце не піднімається високо над землею. Воно посилає на землю дуже косі промені, що не зігрівають землю і дають мало тепла. А навесні сонце піднімається вище, промені дають більше тепла і світла.

/Вихователь відкриває першу «кучугуру», в якій знаходиться фото весняного неба/.

Вихователь: Ми вже можемо починати прикрашати Весну.

Ідемо далі по слідах. Що ви можете сказати про небо?

Діти: Небо стало синім-синім. По ньому плывуть яскраво-білі хмари.

/Вихователь відкриває другу «кучугуру». Використовуються знання з природознавства про зміни в живій та неживій природі з приходом весни. Діти прикрашають хмаринкою плаття Дівчини-Весни/.

Вихователь: А що сонце робить зі снігом?

Діти: Сніг тане. Течуть веселі струмочки. На річках льодохід. Іде холодний дощ.

/Вихователь відкриває третю «кучугуру». Виконується робота з художньої творчості – конструювання. Діти прикрашають одяг Весни «краплинками дощу»/.

Вихователь: Які зміни відбулися в природі, коли вийшло сонце?

Діти: Почали пробуджуватись рослини, а на деревах з'явилися зелені листочки.

Вихователь: Яка ж вона – Весна?

/Розвиток фонематичного і музичного слуху. Лунають звуки дощу з диску «Звуки природи». Діти біжать під парасольку і – момент здивування – знаходять метелика з квіткою/.

Дівчинка: А метелик – це жива природа?

Вихователь: І не лише метелик...

4. Психогімнастика «Все живе бажає жити».

Все живе бажає жити:

/Діти розводять руки і показують довкола/.

*Ніжні проліскові квіти,
Піднімають трохи заокруглені
руки вгору/.*

*І метелики крилаті,
Легкий біг зі змахуванням
руками/.*

*Й ведмежата волохаті,
Діти зображують клишоногу
ходьбу ведмедів/.*

*Коник-стрибунець зелений,
Сстрибки на двох ногах/.*

*Голуб під віконцем в мене,
Руки за спиною, діти йдуть
злегка перевальцем/.*

*І травиченька-трава...
Діти присідають і водять
руками паралельно підлозі/.*

*Все природа це жива.
Уклоняються, показуючи
все довкола себе/.*

Вихователь: Діти, метелик тримає якусь квітку. Подивимось, що це за квітка.

5. Піскова терапія.

Вихователь: Діти, метелик тримає якусь квітку. Подивимось, що це за квітка.

/Дівчинка читає: «Намалюйте квітку на піску»/.

Вихователь: Але спочатку повторимо **правила роботи з піском:**

- пісок не кидаємо;
- очей не засипаємо;
- нікого не штовхаємо;
- друзям допомагаємо.

/Звучить мелодія зі збірника про весну.

Діти працюють у парах: 1 пара робить підсніжник; 2 пара – пролісок; 3 пара – конвалію. Малюють переглядають роботи/.

6. Вправа «Квіткова галявина».

/Лунають звуки веселого струмочка/.

Вихователь: Он де видніється квіткова галявина. Та, щоб дістатися до неї, потрібно обережно перейти цей струмочок /блакитна стрічка/.

/Проведення точкового масажу. Діти проходять доріжкою, що викладена із квіток, серединки яких виготовлені у формі дитячої ступні із тканини; сліди заповнені всередині сіном, піском, кукурудзою і гречкою. По цим слідам діти заходять на квіткову галявину і збирають квіти.

Розвиток швидкості реакції та орієнтування в просторі. Вихователь роздає дітям картки із зображенням квітів (по дві з них – однакові) і попереджає, щоб діти не бачили чужих карток. А сама, постійно змінюючи місце свого перебування в групі, по чергово читає загадки для дітей. Відгадавши загадку, діти мають знайти свою пару і швидко підбігти до вихователя/.

Загадки

1. *По засніженій галявці
Ходить хлопчик в білій майці.
(Підсніжник)*

2. *Стоїть тоненький сто-
впчик, наче риска,
А зверху ліхтарів біленька низка.
(Конвалія)*

3. *Синеньку квітку маю,
Найперший в лісі розквітаю.
(Пролісок)*

7. Творча гра «Червона книга України».

/Діти показують картки-малюнки і від імені відповідної квітки розповідають про неї і прохають, щоб люди піклувалися про квітку/.

Приблизні варіанти розповіді:

Я – пролісок. Я розцвітаю найпершим навесні. У мене сині квіти, як краплини неба. Листочки – зелені, довгасті. У лісі нас залишилось дуже мало. Бережіть нас.

Я – конвалія, розцвітаю у травні. Мої квіточки – біленькі дзвоники. У мене чудовий, ніжний аромат. Будь ласка, не рвіть конвалій, збережіть нам життя.

/Діти прикрашають одяг Весни квітами/.

8. Релаксація /музичний супровід/.

*Квіти трішечки стомились,
До землі аж нахилились.
Піднімайтеся листочки,
Усміхніться пелюсточки,
Розквітати вже пора,
Вас чекає дітворя.*

9. Дидактична гра «Розпізнай дерево».

/Звучить шум лісу/.

Вихователь: Що це за шум?

Діти: це ліс шумить. Мабуть, він запрошує нас до себе.

Вихователь: Які дерева ростуть у лісі?

Діти: Ялина, сосна, осика, клен /показують малюнки дерев/.

Вихователь: Після дощу на стежині залишилися калюжі, потрібно їх перестрибнути.

/Діти перестрибують «калюжі»/.

10. Дидактична гра «Перелітні – неперелітні птахи».

/Лунає спів птахів/.

Вихователь: Що це за звуки?

Діти: Це голоси птахів.

Вихователь: Голоси яких птахів ви розпізнали?

Діти: Горобець, соловей, зозуля...

Вихователь: Які з цих птахів перелітні? Неперелітні?

11. Дидактична гра «Кого розбудила весна?»

Вихователь: А кого ще розбудила весна?

Діти: Ведмеда, їжачка, ховраха... /Запис квакання жабки/.

Вихователь: Хто ще прокинувся після зимової сплячки.

Діти: Це жабка. Вона живе біля води.

Вихователь: Чи сподобалася вам прогулянка до лісу?

Діти: Так.

Вихователь: Проте нам час повертатися до нашого садочка, де ми виготовимо колаж, що називається «Весняна галявина».

Олена ЯРЕМЕНКО,
вихователь Іванівського ДНЗ,
Петриківський район

